

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

ÁRAMLÁSTAN
MFKGT600443

Műszaki földtudományi alapszak
nappali munkarend

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
BÁNYÁSZAT ÉS ENERGIA INTÉZET

Miskolc, 2022/2023. II. félév

TARTALOMJEGYZÉK

Tantárgyi adatlap
Féléves ütemterv
Minta zárthelyi feladat
Minta zárthelyi feladat megoldás
Vizsga felkészülési témakörök

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy neve: Áramlástan Tárgyjegyző: Dr. Kis László, egyetemi adjunktus	Tantárgy kódja: MFKGT600443 Tárgyfelelős tanszék/intézet: GMTSZ/BEI Tantárgyelem: K
Javasolt félév: 4	Előfeltételek: GEMAN6218B (Matematika 2.)
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+2	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás/vizsga
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A folyadékok és gázok mechanikájának alapvető törvényszerűségeit kívánjuk megtanítani a matematikai tárgyalásmód lehető legegyszerűbb alkalmazásával. Mindezt a fizikai tartalom csorbítása nélkül, minden témakörre konkrét számpéldákkal demonstrálva tesszük. Alapvetően az egydimenziós esetekre fókuszálunk, amelyek a különböző szaktárgyak szükséges és elégendő elméleti alapját képezik.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: - képesség: Képes a műszaki földtudományi szakterület legfontosabb műszaki elméleteit, módszertani ismereteit az adott specializációhoz tartozó szakmai feladatok végrehajtásakor alkalmazni., Képes a műszaki földtudományi szakterület adott specializációjának alapvető tervezési elveit, eljárásait rutinszerűen alkalmazni., Képes a műszaki földtudományi szakterület adott specializációjához köthető egyszerű méréseket önállóan elvégezni., Irányítás mellett képes érdemi mérnöki közreműködésre összetett tervezési munkákban, a műszaki földtudományi feladatok megoldásában., <i>Képes olyan földtani modell megalkotására, mennyiségi és minőségi becslésre, amely gazdasági döntés, mérnöki tervezés, építés alapja lehet., Képes geológiai eredetű természetes anyagok (ásványok, kőzetek, fluidumok) felderítésére, megkutatására, ezek fizikai és kémiai állapotjellemzőinek mérésére.</i></p> <p>attitűd: - autonómia és felelősség:-</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: 1. hét: Kinematikai alapok. 2-4. hét: Mérlegegyenletek: tömeg-, impulzus-, impulzus nyomaték-, energia-, entrópia mérlegek. 5. hét: Hidrosztatika. ZH1 6-7. hét: Ideális folyadék dinamikája: Euler és Bernoulli egyenlet, alkalmazások. 8-9. hét: A gázdinamika alapjai. 10. hét: Súrlódásos közegek dinamikája. 11-12. hét: Lamináris és turbulens áramlás csőben. 13-14. hét: Súrlódási nyomásveszteségek meghatározása. ZH2</p>	
<p>Félévközi számonkérés módja: A félév során 2 darab, egyenként minimum elégséges szintű zárthelyi megírása</p> <p>Értékelése: > 85%: jeles; 75 – 84%: jó; 63 – 74%: közepes; 50 – 62%: elégséges; < 50%: elégtelen.</p>	
<p>Kötelező és javasolt irodalom jegyzéke: Dr. Bobok Elemér, Dr. Navratil László: Műszaki fizika I., Áramlástan, Tankönyvkiadó, 1990. Dr. Bobok Elemér, Dr. Navratil László: Műszaki fizika II, Miskolci Egyetem, 1993. Dr. Bobok Elemér: Áramlástan Miskolci Egyetemi Kiadó, 1995. Dr. Bobok Elemér: Fluid dynamics, Miskolci Egyetem, 2012. Dr. Lajos Tamás: Áramlástan Tankönyvkiadó, 2004. Dr. Tóth Anikó Nóra: Bevezetés az áramlástanba, Miskolci Egyetem, 2013.</p>	

FÉLÉVES ÜTEMTERV

Dátum	Hét	Téma
3/1/2023	1.	Kinematikai alapok.
3/8/2023	2.	Mérlegegyenletek: tömeg-, impulzus-, impulzus nyomaték-, energia-, entrópia mérlegek I.
3/15/2023	3.	Szünet
3/22/2023	4.	Hidrosztatika. ZH1
3/29/2023	5.	Mérlegegyenletek: tömeg-, impulzus-, impulzus nyomaték-, energia-, entrópia mérlegek II.
4/5/2023	6.	Ideális folyadék dinamikája: Euler és Bernoulli egyenlet, alkalmazások I.
4/12/2023	7.	Ideális folyadék dinamikája: Euler és Bernoulli egyenlet, alkalmazások II.
4/19/2023	8.	A gázdinamika alapjai I.
4/26/2023	9.	A gázdinamika alapjai II.
5/3/2023	10.	Súrlódásos közegek dinamikája.
5/10/2023	11.	Lamináris áramlás csőben.
5/17/2023	12.	Turbulens áramlás csőben.
5/24/2023	13.	Súrlódási nyomásveszteségek meghatározása. ZH2
5/31/2023	14.	Zárófoglalkozás.

MINTA ZÁRTHELYI FELADAT

Miskolci Egyetem
Gázmérnöki Intézet Tanszék
3515 Miskolc – Egyetemváros
Tel.: +36 46 565 078
E-mail: gastitkar@kfgi.uni-miskolc.hu
Web: www.gas.uni-miskolc.hu

0-59 % (elégtelen)
60-69 % (elégséges)
70-79 % (közepes)
80-89 % (jó)
90-100 % (jeles)

NÉV:.....

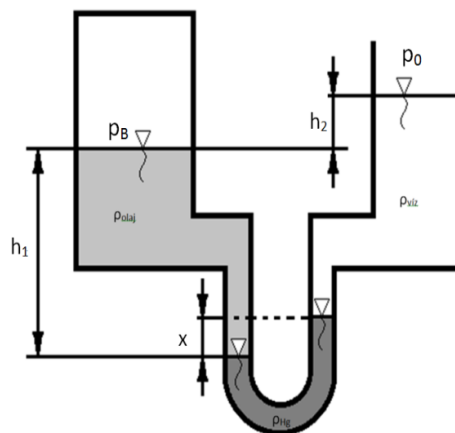
ZÁRTHELYI FELADAT

Áramlástan tantárgyból

5

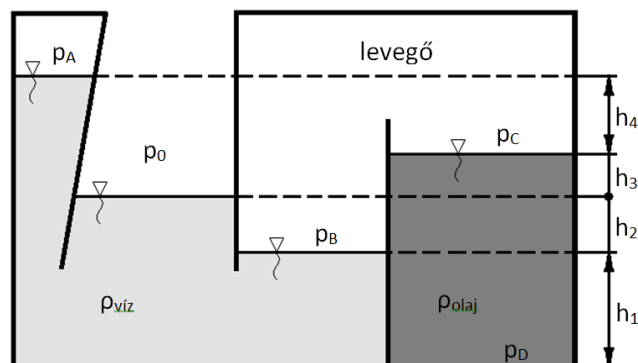
1. Határozza meg a tartály B pontjának a nyomását!

$$\begin{aligned} p_0 &= 101\,325 \text{ Pa} & \rho_{\text{olaj}} &= 870 \text{ kg/m}^3 \\ \rho_{\text{víz}} &= 1000 \text{ kg/m}^3 & \rho_{\text{Hg}} &= 13,5 \text{ g/cm}^3 \\ h_1 &= 3,694 \text{ m} & h_1 + h_2 &= 66,12 \text{ dm} \\ x &= 0,25 \text{ m} & g &= 9,81 \text{ m/s}^2 \end{aligned}$$

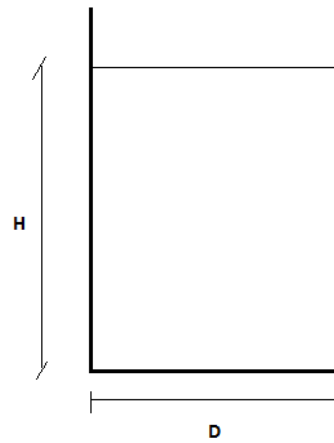
2. Határozza meg a képen látható tartály kijelölt pontjainak a nyomását!

$$\begin{aligned} p_0 &= 101\,325 \text{ Pa} & \rho_{\text{olaj}} &= 870 \text{ kg/m}^3 \\ \rho_{\text{víz}} &= 1 \text{ g/cm}^3 & \rho_{\text{Hg}} &= 13,5 \text{ g/cm}^3 \\ h_1 &= 2,33 \text{ m} & h_2 &= 7,623 \text{ dm} \\ h_3 &= 151,7 \text{ cm} & h_4 &= 9,953 \text{ dm} \end{aligned}$$

3. Egy D_1 keresztmetszetű csövön egy D_2 torokátmérőjű Venturi mérő üzemel. A higanyal töltött manométer kitérése ismert. Számítsa ki a keresztmetszeti átlagsebességet, valamint a vezetékét átáramlott víz tömegáramát!
4. Egy $D=161,7$ cm átmérőjű tartály alján egy $d=97$ mm átmérőjű kifolyónyíláson keresztül víz folyik ki. A tartályban kezdetben $H=1,6$ m magasságban volt a vízszint.
- Mennyi idő alatt ürül 1/3-ára a tartály?
  - 1,2 méteres folyadékszint esetén mekkora lesz a kiáramlás sebessége?

5. Határozza meg a hengeres tartály teljes falára ható erő nagyságát! A tartályban lévő folyadék víz. $H= 1,8$ m, $D= 28,4$ cm

MINTA ZÁRTHELYI FELADAT MEGOLDÁS

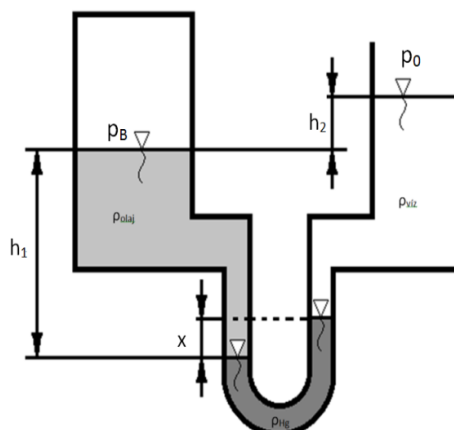
1. Határozza meg a tartály B pontjának a nyomását!

$$\begin{aligned} p_0 &= 101\,325 \text{ Pa} & \rho_{\text{olaj}} &= 870 \text{ kg/m}^3 \\ \rho_{\text{víz}} &= 1000 \text{ kg/m}^3 & \rho_{\text{Hg}} &= 13,5 \text{ g/cm}^3 \\ h_1 &= 3,694 \text{ m} & h_1 + h_2 &= 66,12 \text{ dm} \\ x &= 0,25 \text{ m} & g &= 9,81 \text{ m/s}^2 \end{aligned}$$

P_B	165 317,79 Pa
-------	---------------

Megoldás:

$$\begin{aligned} p_1 &> p_0 \\ p_1 &= p_0 + \rho_v \cdot g \cdot h = 163\,736,22 \text{ Pa} \\ p_1 &< p_2 \\ p_2 &= p_1 + \rho_{\text{Hg}} \cdot g \cdot h = 196\,844,97 \text{ Pa} \\ p_2 &> p_B \\ p_B &= p_2 - \rho_o \cdot g \cdot h = 165\,317,79 \text{ Pa} \end{aligned}$$

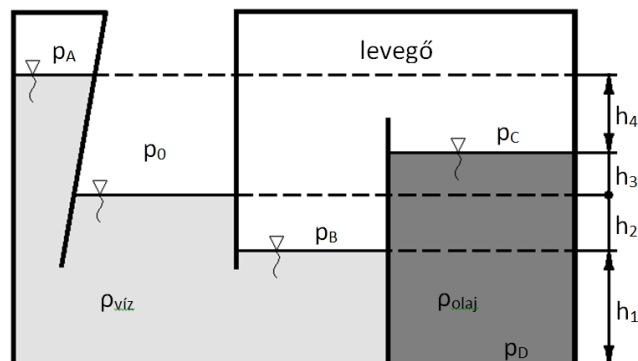

7

2. Határozza meg a képen látható tartály kijelölt pontjainak a nyomását!

$$\begin{aligned} p_0 &= 101\,325 \text{ Pa} & \rho_{\text{olaj}} &= 870 \text{ kg/m}^3 \\ \rho_{\text{víz}} &= 1 \text{ g/cm}^3 & \rho_{\text{Hg}} &= 13,5 \text{ g/cm}^3 \\ h_1 &= 2,33 \text{ m} & h_2 &= 7,623 \text{ dm} \\ h_3 &= 151,7 \text{ cm} & h_4 &= 9,953 \text{ dm} \end{aligned}$$

P_A	0,77 bar
P_B	108 803,16 Pa
P_C	1,09 bar
P_D	1481,42 mbar

Megoldás:

$$\begin{aligned} p_A &< p_0 \\ p_A &= p_0 - \rho_v \cdot g \cdot h = 76679,34 \text{ Pa} \\ p_0 &< p_B \\ p_B &= p_0 + \rho_v \cdot g \cdot h = 108\,803,16 \text{ Pa} \\ p_C &= p_B \\ p_D &> p_C \\ p_D &= p_C + \rho_o \cdot g \cdot h = 148\,142,16 \text{ Pa} \end{aligned}$$

3. Egy D_1 keresztmetszetű csövön egy D_2 torokátmérőjű Venturi mérő üzemel. A higanyal töltött manométer kitérése ismert. Számítsa ki a keresztmetszeti átlagsebességet, valamint a vezetékét átáramlott víz tömegáramát!

$D_1 = 610$ mm

$D_2 = 200$ mm

$x = 8,2$ mm

v_2	1,43 m/s
m	44,81 kg/s

Megoldás:

$$v_2 = \sqrt{\frac{2 * g * h * \frac{\rho_{Hg} - \rho}{\rho}}{1 - \left(\frac{D_2}{D_1}\right)^4}}$$

$$m = Q * \rho_v$$

$$Q = A * v_2 = \frac{D_2^2 * \pi}{4} * v_2$$

6. Egy D átmérőjű tartály alján egy d átmérőjű kifolyónyíláson keresztül víz folyik ki. A tartályban kezdetben H magasságban volt a vízszint.

c. Mennyi idő alatt ürül 1/3-ára a tartály?

d. 1,2 méteres folyadékszint esetén mekkora lesz a kiáramlás sebessége?

$D = 161,7$ cm

$d = 97$ mm

$H = 1,6$ m

T	67,08 s
v_2	4,85 m/s

Megoldás:

$$T_{1/3} = \left(\frac{D}{d}\right)^2 * \sqrt{\frac{2}{g}} * (\sqrt{H} - \sqrt{x})$$

$$x = H * \frac{1}{3}$$

$$v_2 = \sqrt{2 * g * h}$$

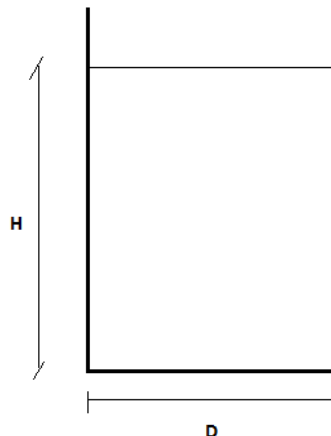
7. Határozza meg a hengeres tartály teljes falára ható erő nagyságát! A tartályban lévő folyadék víz.

$H = 1,8$ m

$D = 28,4$ cm

F_{teljes}	12335,92 N
--------------	------------

$$F = D * \pi * \rho * g * \frac{H^2}{2}$$

VIZSGA FELKÉSZÜLÉSI TÉMAKÖRÖK

Témakörök Áramlástan c. tárgy zárthelyi dolgozataihoz és vizsgájához

*a Műszaki földtudományi alapszakos
hallgatók részére*

1. A folyadékok és kontinuumok dinamikai egyenletei
2. A hidrosztatika alapjai
3. A lamináris áramlás tulajdonságai, lamináris áramlás csőben
4. A turbulens áramlás tulajdonságai, turbulens áramlás csőben
5. Egyenes, kör-keresztmetszetű cső áramlási veszteségei
6. Kis sebességű súrlódásos gázáramlás csőben
7. Áramlás hőáteresztő falú csőben
8. Nagy sebességű súrlódásos gázáramlás

Dr. Kis László
egyetemi adjunktus